

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕДУРНИХ ПРАВОВІДНОСИН В ЛІСОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Первинний зміст терміну "процедура" (від франц. *procedure*, лат. *procedo* – проходжу, просуваюсь) означає встановлений порядок дій при обговоренні чогось, здійсненні або оформленні прав. У широкому значенні процедура визначається як послідовність актів чи операцій, які мають здійснювати у визначеному порядку за присутності представників влади, громадських організацій чи уповноважених фізичних осіб з метою досягнення виконання того чи іншого акту. Сутність правової процедури зумовлена характером матеріально-правових відносин, для реалізації яких вона слугує. Особливість її в тому, що вона застосовується у сфері права.

С.С.Алексєєв писав: "... Не всяка урегульована правом процедура здійснення юридичних дій може бути визнана процесом у тому спеціальному юридичному сенсі, який історично склався і прийнятий в законодавстві, на практиці, в науці ... Об'єднання всіх видів юридичних процедур під рубрикою "процес" призводить до знекровлення, вихолощування цього багатого і змістовного поняття.

Ретельна і суворя регламентація процедури здійснення юридичних дій - актуальне завдання в багатьох галузях права. З цієї точки зору цілком обґрунтовано конструювання узагальнюючої теоретичної категорії "юридична процедура", що охоплює всі види правової регламентації тривають у часі "юридичних дій". При цьому юридичний процес розглядається не просто як процедура, що тривають, розтягнуті в часі юридичні відносини, а особлива процедура, яка є виразом специфічних юридичних режимів застосування права".

У літературі найважливішими особливостями процесуальних відносин є:

1) будь-які процесуальні правовідносини відіграють службову роль стосовно матеріальних правовідносин, оскільки перші слугують засобом установаження других;

2) усім процесуальним правовідносинам у сукупності й кожному з них окремо притаманні публічно-правові засади в установчій, правотворчій та правозастосовчій сферах діяльності держави, а також уповноважених нею органів;

3) рух процесуальних правовідносин характеризується багатостадійністю;

4) процесуальні правовідносини можуть змінюватися від стадії до стадії (на відміну від них матеріально-правові відносини є стабільними);

5) процесуальні правовідносини функціонують лише в системі з матеріально-правовими й пов'язані з ними спільністю завдань процесуального регулювання.

А.П. Гетьман визначав еколого-процесуальні правовідносини як урегульовані процесуальними нормами екологічного права суспільні відносини, що складаються внаслідок діяльності органів державної влади, державного управління в сфері екології та інших суб'єктів права, яка здійснюється на основі екологічних процесуальних суб'єктивних прав і юридичних обов'язків та спрямована на фактичну реалізацію норм екологічного матеріального права, котрі забезпечують раціональне використання природних ресурсів, їх відтворення, охорону навколишнього природного середовища.

Процедурні правовідносини в лісовому законодавстві розглядаються як суспільні відносини, що впорядковані діяльності виконавчих та розпорядчих органів щодо володіння, користування та розпорядження лісами, забезпечення охорони, відтворення та використання лісових ресурсів.

Особливостями процедурних правовідносин в лісовому законодавстві є те, що вони:

- 1) виникають з приводу володіння, користування та розпорядження лісами;
- 2) забезпечують охорону та захист лісів; та
- 3) відтворення та використання лісових ресурсів.

Використання лісових ресурсів може здійснюватися в порядку загального і спеціального використання. У порядку загального використання лісових ресурсів громадяни мають право в лісах державної та комунальної власності, а також за згодою власника в лісах приватної власності вільно перебувати, безоплатно без видачі спеціального дозволу збирати для власного споживання дикорослі трав'яні рослини, квіти, ягоди, горіхи, гриби тощо, крім випадків передбачених Лісовим кодексом України та іншими законодавчими актами. У порядку спеціального використання можуть здійснюватися такі види використання лісових ресурсів, як: заготівля деревини; заготівля другорядних лісових матеріалів; побічні лісові користування; використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей, потреб мисливського господарства, проведення науково-дослідних робіт.

Охорону і захист лісів на території України здійснюють: державна лісова охорона, що діє у складі центрального органу

виконавчої влади з питань лісового господарства, органу виконавчої влади з питань лісового господарства Автономної Республіки Крим, територіальних органів центрального органу виконавчої влади з питань лісового господарства та підприємств, установ і організацій, які належать до сфери цього управління; лісова охорона інших постійних лісокористувачів і власників лісів.

Відтворення лісів здійснюється шляхом їх відновлення та лісорозведення.